

Ved kongelig Dekret af 17. April 1902 blev Undersøgelsen udvidet til at omfatte hele Landet, og der blev oprettet en »Commission Nationale«.

Efter at have konfereret med talrige Repræsentanter fra de forskellige Dele af Landet, bestemte denne Kommission, at Reorganisationsarbejdet skulde lægges i Hænderne paa et særligt Udvalg. Dette, hvis Formand var vor Kollega, M. Dallemagne, forhandlede længe paa Basis af de Beretninger, der var fremlagt af d'Herrer Cooreman¹⁾, Denis, Lambrechts og Dallemagne. Dette Udvalgs Konklusioner og de Dokumenter, som Sekretariatet havde fremskaffet fra Udlandet, danner Basis for nærværende Forslag og resumeres i en Beretning, der er uddelt af vor Kollega Dallemagne til Middelstandens Rigsdagsrepræsentanter. De Grunde af økonomisk og teknisk Art, der kræver, at der for de smaa Laantagere blandt Middelstanden, saavel paa Landet som i Byerne, oprettes særlig dertil indrettede Institutioner i Byerne og paa Landet, fremgaar tydeligt og paa overbevisende Maade i de ovenfor omtalte Beretninger af vore Kolleger MM. Cooreman og Dallemagne.

Udvalget har undersøgt, om Organisationen af denne mindre Kredit kunde ske uden Medvirkning af Staten. Det er kommet til et negativt Resultat. Efterfølgende Argumenter er taget nærmere i Betragtning: Først og fremmest den samstemmende Erfaring, der er gjort i de fleste Lande i Europa. Som Følge af et Forslag, der er fremlagt paa Mødet i Liège (1905) bestemte »Institut international pour l'étude du problème des classes moyennes« sig til at foretage en international Undersøgelse om Forholdet vedrørende den mindre Kredit i de vigtigste Lande. Sektionen har til sine Medlemmer uddelt de Beretninger, der er fremkommet, og som omhandler følgende Lande: Rusland, Danmark, Frankrig, Schweiz, Luxemburg, Belgien, Italien, Tyskland, Nederlandene, Stor-Britannien og Irland, Rumænien samt Ungarn.

Man har konstateret, at Størstedelen af disse Lande har søgt Statens Medvirken under forskellige Former og i forskellig Maalestok, og at det Stadium, hvorpaa Udviklingen Sikkerheden og den almindelige Udbredelse af den mindre Kredit stod, nøjagtig, svarende til det Forhold, hvori det Offentlige havde medvirket, saaledes at de Lande, der i saa Henseende var længst tilbage, synes at være Belgien og Stor-Britannien, hvor denne Medvirken er reduceret til et Minimum.

Disse Argumenter, der hviler paa Erfaring, fritager os ikke for nøjere at undersøge de positive Argumenter, som Udvalget har henledt Opmærksomheden paa. Disse kan i Korthed angives som følger:

1. De Elementer, som Organisationen af den mindre Kredit kræver, er af en saadan Art, at kun Staten er i Stand til at fremskaffe disse.

Dette gælder først og fremmest Loven, ved hvis Hjælp Kredit-Institutionerne faar den fornødne lovmæssige Hjemmel, og Berigelsesmulighederne begrænses. Dernæst Nødvendigheden af en uegennyttig og oplysende Propaganda, der følger en ganske bestemt Plan; denne Propaganda maa være vedvarende og — uberørt af Personskifte — gennemføres samtidig i alle Dele af Landet, idet den skal virke opdragende paa Laantagerne, der stadig skifter. Disse ganske særlige Betingelser overstiger sikkert, hvad man kan vente sig af det private Initiativ.

Desuden maa disse Institutioner være underkastet et strengt og ubøjeligt Tilsyn, der ikke kan hemmes hverken af Hensyn til Personer eller Sammenslutninger. Dette Tilsyn maa være vedvarende, virke oplysende og ligesom Propagandaen finde Sted efter

¹⁾ Genoptrykning af Beretningen fra Gent, Side 83 og følgende, se III »Mémoires et documents« i »Commission Nationale« Udgaven.